

Fra: Vibeke Rochmann <Vibeke.Rochmann@drammen.kommune.no>
Sendt: fredag 9. september 2022 10:56
Til: Postmottak E-helse
Emne: Saksnummer 22/448
Vedlegg: Høringssvarskjema2.docx

Hei.
Vedlagt ligger høringssvar fra Drammen kommune.

**Drammen
kommune**

- et godt sted å leve

Plan og strategi

Vibeke Rochmann

rådgiver, helse, sosial og omsorg

Telefon: 911 23 852

E-post: vibeke.rochmann@drammen.kommune.no

Postadresse: Postboks 7500, 3008 Drammen

Besøksadresse: Engene 1, 3015 Drammen

www.drammen.kommune.no

Høringssvarskjema: Innspill til kommende stortingsmelding om helseberedskap – tema: Digital sikkerhet

Høringsutkastet består av fem hoveddeler som Direktoratet for e-helse ønsker tilbakemelding på:

- En oversikt over hva som gjøres i sektoren i dag knyttet til digital sikkerhet, med hovedfokus på beredskap, herunder forebyggende arbeid
 - Hva gjøres i sektoren i dag – kapittel 2
 - Oversikt over eksisterende tiltak knyttet til digital sikkerhet i sektoren – vedlegg A
- En beskrivelse av de største utfordringene sektoren står overfor på området – kapittel 3
- Et forslag til mål for digital sikkerhet og beredskap i helse- og omsorgssektoren – kapittel 4
- Et forslag til innsatsområder i arbeidet med digital sikkerhet, med forslag til tiltak for hvert innsatsområde – kapittel 5

1) Er det mangler i beskrivelsen av pågående initiativer knyttet til digital sikkerhet i nasjonal helseberedskap (kapittel 2), i form av initiativer som ikke er beskrevet, eller mangler i eksisterende beskrivelser? Utdyp gjerne i fritekstfeltet.

Ja Nei

Har ingen kommentar

Kun NIS¹ nevnes, vi er kjent med at NIS2 er på vei.

DigiViken og de andre regionale nettverkene er ikke nevnt. De kan tenkes å ha en rolle i samordning av sikkerhetsarbeidet i kommunene i sitt fylke. Ved å dele erfaringer og kunnskap, og jobbe med å løse problemstillinger sammen, kan belastningen på den enkelte kommune reduseres.

¹ NIS-direktivet er Europaparlamentets og Rådets direktiv (EU) om tiltak som skal sikre et høyt felles sikkerhetsnivå i nettverks- og informasjonssystemer i EU.

Dette vil være særlig relevant for små kommuner. Drammen kommune foreslår en koordinatørrolle for sikkerhetsarbeidet kan finansieres av e-helsedirektoratet.

Vi ser på det som positivt at digital sikkerhet blir en del av grunnutdanningene innen helse- og omsorg. I høringsdokumentet er det nevnt at universiteter er med og utvikler og i DigSam prosjektet er undervisere i høyere utdanninger nevnt, men ikke i videregående skoler. For at dette skal få stor utbredelse, spesielt i kommunale helse- og omsorgsvirksomhetene, er det viktig at også de videregående skolene med ansvar for helsefagarbeidsutdanningene inkluderes og at det undervises i digital sikkerhet også her.

2) Er det mangler i vedlegget med oversikt over eksisterende tiltak knyttet til digital sikkerhet i sektoren (vedlegg A) i form av tiltak som ikke er beskrevet, eller mangler i eksisterende beskrivelser? Utdyp gjerne i fritekstfeltet.

Ja Nei Har ingen kommentar

Ved utdypning, angi tiltak, ansvarlig, relevant for, beskrivelse:

3) Er beskrivelsen av utfordringsbildet (kapittel 3) i tilstrekkelig grad dekkende for den reelle situasjonen? Utdyp gjerne i fritekstfeltet.

Ja Nei Har ingen kommentar

Positivt med videreutvikling og satsing på helseCERT² og Normen³ for å redusere arbeidet den enkelte kommune og virksomhet må gjøre og sikre lik tilnærming til arbeidet.

Viktig og bra fremheving av Nasjonal sikkerhetsmyndighet grunnprinsipper og den manglende etterlevelsen. Bra om utfordringer knyttet til digital sikkerhet og manglende kompetanse, samt at forståelse forplanter seg også til anskaffelser.

En annen del av utfordringsbildet er stor avstand mellom brukere og de digitale tjenestene og beslutningstakere i virksomhetene og leverandører. Løsninger på dette kan være krav om løpende kompetansehevende tiltak i daglig drift, og at klinisk personell blir hørt i utviklingen av nye eller oppdaterte digitale løsninger.

4) Beskriver de foreslåtte målene for digital sikkerhet og beredskap i helse- og omsorgssektoren (kapittel 4) et passende og dekkende målbilde? Utdyp gjerne i fritekstfeltet.

Ja Nei Har ingen kommentar

Drammen kommune støtter tiltakene som foreslås og tenker de er kloke grep for å redusere sårbarheten økt digitalisering og bruk av teknologi medfører. Det vil være viktig med finansiering over statsbudsjettet for at det skal la seg gjennomføre.

Det er et omfattende arbeid både med kontrolltiltak, planverk, øvelser og kompetansehevende tiltak rettet mot alle ansatte innenfor helse- og omsorg, samt oppfølging av leverandører. Det er også utdaterte tekniske løsninger og hardware som kan være en sikkerhetsrisiko og kostbart å skifte ut.

² HelseCERT er helse- og omsorgssektorens nasjonale senter for cybersikkerhet.

³ Norm for informasjonssikkerhet og personvern i helse- og omsorgssektoren.

Spesielt vil tilgang på rett kompetanse innen IT sikkerhet være viktig i helse- og omsorgssektoren. Tverrfaglig samarbeid og eventuell dobbel kompetanse på både teknologi og helse vil være viktig for god situasjonsforståelse innenfor begge fagfelt. Sannsynligvis er det behov for å bygge opp fagmiljøer med spesialkompetanse på klinisk teknologi og digitale løsninger. En satsning på oppbygging av fagmiljøer på digital sikkerhet innen helse og omsorg med fast ansatte kontra utstrakt konsulentbruk kan gi en mer robust tjeneste både under normal drift, beredskapsarbeid og krisehåndtering.

5) Er de foreslåtte innsatsområdene og de foreslåtte tiltakene (kapittel 5) hensiktsmessige, og er de realistiske å gjennomføre? Utdyp gjerne i fritekstfeltet.

Ja Nei Har ingen kommentar

Drammen kommune stiller seg bak innsatsområdene. Vi stiller spørsmål ved finansieringen som ikke oppleves tilfredsstillende til å forbedre alle elementene som er ønskelig å forbedre.

6) Tilbakemelding på innsatsområde 1: Videreutvikling av eksisterende nasjonale virkemidler

Ingen innspill

7) Tilbakemelding på innsatsområde 2: Kompetanse og sikkerhetskultur

Hvordan kan man sikre at løpende kompetanseheving på dette området prioriteres i tjenestene? Helsepersonells primær oppgave er å yte helsehjelp, innunder dette ligger ansvaret for å forvalte taushetsbelagte opplysninger på en sikker måte. I en travelt klinisk hverdag vil tid måtte prioriteres strengt, og det er samtidig behov for løpende oppdatering av helsefaglig kunnskap. At effektive virkemidler deles fremfor at hver virksomhet må utarbeide egne opplæringsressurser fremstår fornuftig. Kompetanse på digital sikkerhet er tett knyttet opp mot løsningene som benyttes på den enkelte arbeidsplass. Disse er igjen knyttet opp mot leverandørens produkter. Drammen kommune oppfordrer til at leverandørene utfordres på og settes krav til, at leverandøravtale inkluderer leveranse av opplæringsressurser.

8) Tilbakemelding på innsatsområde 3: Planverk og øvelser

Det oppleves å være behov for Nasjonalt IKT-beredskapsplan for helse- og omsorgssektoren, samt en oversikt over ulike roller til involverte. Dette som sentral faglig støtte blant annet til kommunene. Planer for å kunne opprettholde nødvendige helsetjenester også ved bortfall av digitale løsninger, som for eksempel ved cyberangrep, strømbrudd og/eller bortfall av telefon og internett bør omtales i planverket. Med den raske digitaliseringen i helsetjenestene vil også bortfall av digitale løsninger kunne gi store utfordringer, og sentrale føringer for beredskap for dette bør foreligge.

9) Tilbakemelding på innsatsområde 4: Etterlevelse og oppfølging

For kommunene er det viktig å vite hvilke krav som gjelder for digital sikkerhet. Noen områder krever ekstra digital sikkerhet og her vil deler av tjenestene innen helse være berørt. Det forventes at kommunene skal ivareta disse kravene, men en samlet oversikt kan være vanskelig å fremskaffe. Statsforvalteren har en samordningsrolle inn mot kommunene og fører tilsyn, samt rådgir ved behov. Vi foreslår at Statsforvalteren får i oppgave å sammenstille alle krav innen digital sikkerhet i sitt oppdragsbrevet, samt ha med hvem som er kravstillere som et utgangspunkt for å avklare roller og ansvar. Ved hendelser bør også en struktur synliggjøres

slik som for eksempel innen helseberedskap og atomberedskap. Klare linjer og rapporteringskanaler vil gjøre håndteringen enklere for alle nivåer.

10) Tilbakemelding på innsatsområde 5: Ny teknologi og digitale verdikjeder Ingen innspill

11) Tilbakemelding på innsatsområde 6: Støtte til mindre virksomheter Ingen innspill

12) Andre innspill og tilbakemeldinger

Kommuner og andre må forholde seg til mange planer på dette området. Det gjør det uoversiktlig, spesielt for små virksomheter som ikke jobber spesifikt med e-helse. Et klarere språk kan med fordel benyttes. Forklaring av forkortelser og ord som benyttes i faget, kan også i større grad beskrives i dokumenter.